

Vantaan kaupungin lausunto HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta vuosille 2020-2022

VD/6337/00.04.03/2019

Vantaa on sitoutunut kiertotalouden ja valtakunnallisen jätehuoltosuunnitelman tavoitteisiin. Tämä tarkoittaa sitä, että yhdyskuntajätteen kierrätysaste nostetaan 55 %:iin vuoteen 2023 mennessä. HSY:n asettama 46 %:n kierrätysaste kotitalousjätteelle vuoteen 2020 ja 60 %:n kierrätysaste yhdyskunta- ja kotitalousjätteelle vuoteen 2025 on oikeasuuntainen ja mahdollistaa Vantaan omin tavoitteiden saavuttamisen. Lisäksi myönteisenä pitkän tähtäimen tavoitteena on parantaa edelleen materiaalien kierrätystä kotitalousjätteestä esikäsittelyn ja lajittelun avulla. Jätehuollon investointistrategiassa on varaus lajittelun pilotointiin robotiikan avulla. HSY:n tavoitteena on muovi-, lasi-, metalli-, puu- sekä paperi- ja kartonkipakkausjätteiden kierrätystavoitteita nostetaan selvästi nykyisestä. Suunnitelmasta ei kuitenkaan ilmene mitkä ovat nykyiset kierrätystavoitteet ja kuinka paljon niitä on tarkoitus nostaa.

HSY:n tavoitteena on vaatia vaihtoehtoisen polttoaineiden käyttöä 10% jätehuollon kuljetusurakkakilpailuissa vuonna 2020. Vantaan kaupunki katsoo, että tavoitteen voisi asettaa selkeästi kunnianhimoisemmaksi.

HSY edistää uusien 1.1.2021 voiman astuvien erilliskeräysvelvoitteiden (lasi, metalli, biojäte, muovipakkaukset ja kartonki) valmistelevia toimenpiteitä mm. kilpailuttamalla astiahankinnat ja astioiden jakelu. Muovipakkausten vapaaehtoinen erilliskeräys kasvaa vuoden 2019 mukaisesti ja todennäköisesti lähes kaikki erilliskeräysvelvoitteiden piiriin tulevista asiakkaista ovat jo vuoden 2020 loppuun mennessä liittyneet keräykseen. Tämä vastaa hyvin Vantaan tavoitteita.

Vuonna 2019 aloitettu pientalojen monilokerokeräyspilotti jatkuu vuoden 2021 toukokuun loppuun. Vuoden 2020 aikana HSY aikoo tehdä päätöksen monilokerokeräyksen jatkamisesta. Vantaan kaupunki kannustaa etenemään asiassa nopeasti, koska pientalojen kierrätysmahdollisuuksien parantaminen monilokerokeräysastioita käyttämällä olisi erittäin suuri parannus ja vaikuttaisi todennäköisesti kierrätysasteeseen myönteisesti. Kierrätysasteen parantamista ja kiertotalouden edistämistä tukee suunniteltu yhteistyö Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskuksen kanssa. Poistotekstiilijätteen keräystä pilotoidaan Sortti- asemilla.

HSY:n tekemä työ jätehuollon ja kiertotalouden hyväksi on kaupunkien kannalta keskeistä. Seututiedon tuottaminen, myös kasvihuonekaasujen päästölaskennan tekeminen on keskeistä, mutta ilmastotyön seurannan ja kehittämisen tavoitteet tulisi tuoda esiin paremmin. Ilmastotyön seuranta ja sen kehittäminen ovat asioita, joita tehdään myös kaupungeissa. Olisi tärkeää tietää HSY:n tavoitteet tarkemmin, jotta voitaisiin arvioida niitä kaupungin kannalta sekä välttää mahdollista päällekkäistä työtä.

HSY:n suunnitelmassa todetaan, että keskeisten strategisten päämäärien lisäksi seutu- ja ympäristötiedossa on tärkeitä prosesseja, joille ei tässä aseteta mitattavia tavoitteita, mutta joita kehitetään aktiivisesti. Vantaan kaupunki pitää tärkeänä HSY:n ilmastoinfon toimintaa, joka tukee Vantaan resurssiviisauden tiekartassa määriteltyjä viestinnällisten ilmastotavoitteiden toteuttamista.

Ympäristöohjelma on tarkoitus liittää toiminta- ja taloussuunnitelman liitteeksi syksyllä 2020. Vantaan kaupunki pyytää saada lausua ympäristöohjelmasta ennen sen hyväksymistä.

HSY:llä on käynnissä älykkäiden järjestelmien ja paikkatiedon hyödyntämisen hankkeita. HSY:n ja jäsenkuntien yhteistyön kehittäminen ja investointi- sekä saneerauskohteiden tietojen ja investointiohjelmien järjestelmällinen välittäminen osapuolten kesken lisää synergiaetuja ja vähentää asukkaiden kokemia katujen ja vesihuoltolinjojen rakennusaikaisia haittoja. Vantaalla on parhaillaan käynnissä maankäytön toimintamalli- ja tietojärjestelmähanke MATTI, jonka 2020 tapahtuvan käyttöönoton myötä Vantaa toimii entistä enemmän kaupunki- ja tietomallipohjaisesti. Molempien osapuolten paikkatietojärjestelmien kehitystyössä on ensisijaisen tärkeitä varmistaa järjestelmien ja tietojen yhteensopivuus ja siirrettävyys jatkossakin mm. avointen rajapintojen kautta.

HSY:n vesihuollon investointistrategian painopisteitä ovat ympäristökuormituksen vähentäminen, vesihuoltojärjestelmän kehittäminen saneeraamalla, kehittyvän ja tiivistyvän yhdyskunnan vesihuollon järjestäminen sekä varautumisen ja jatkuvuuden hallinnan tason parantaminen. Kaikki painopisteet ovat Vantaan kannalta tärkeitä ja investointiohjelman katsotaan tukevan em. strategian toteutumista. Tulevina vuosinakin Vantaan asuntorakentamisessa painottuu asemakaava-alueiden täydennysrakentaminen, mikä osaltaan helpottaa vesihuollon uudisrakentamisen kustannuspaineita, koska tarvittava infra on pääosin jo olemassa.

HSY:n kuntaosuudet ovat pysyneet lähes aiempien vuosien tasolla ja Vantaa hyväksyy vuodelle 2020 esitetyn kuntaosuuden n. 0,904 miljoonaa euroa (n. 0,896 milj. euroa v.2019). Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala ilmoittaa, että ensi vuotta koskevassa rakentamishjelmaluonnoksessa on varauduttu toteuttamaan HSY:lle vesihuollon rakennushankkeita yhteensä noin 8,0 miljoonalla eurolla. Rakentamishjelmassa ei ole otettu huomioon HSY:n toimittamien vesihuollon putkimateriaalien kustannuksia, joita kaupunki ei laskuta HSY:ltä. Investoinnin lisäksi HSY:n tulisivin ottaa putkimateriaalien hankinta huomioon omassa talousarviossaan. Lisäksi Vantaa on talousarviossaan varautunut myymään suunnittelu- ja rakennuttamispalveluja HSY:lle noin 1,2 miljoonalla eurolla.

Kuntayhtymien omistajaohjauksen tavoitteet

PKS kaupunginjohtajien kokouksessaan 15.2.2019 hyväksymät kuntayhtymien omistajaohjauksen tavoitteet vuosille 2019 – 2021 ovat:

Yhteiset tavoitteet:

1. Tuottavuuden nousu vähintään 1,5 % / vuosi
2. Tuottavuusmäärittelyn ja -laskennan oltava läpinäkyvä
3. Strategisten tavoitteiden seuranta tehostettava ja vaadittavat korjaustoimet toteutettava riittävän ajoissa
4. Kokonaisinvestoinneista sekä merkittävien hankkeiden toteutumisesta raportoitava jäsenkunnille vuosittain (2 kertaa / vuosi)

Omistajaohjaustavoitteet HSY:n osalta 2020:

5. Vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla tariffien reaalisten hinnankorotusten välttäminen
6. Peruspääomalle maksetaan korvausta vuosina 2019–2021
7. Tehostetaan toimenpiteitä vesijohtoverkoston hävikin pienentämiseksi
8. Jätelain uudistuksen vaikutusten arviointi (jätteiden lajittelun tehostaminen ja sen vaikutukset taksoitukseen)

Vantaa

Vantaa katsoo, että yleisellä tasolla HSL:n alustava toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotus vuosille 2020-2022 täyttää em. omistajaohjauksen tavoitteet. Tuottavuuden nostoon ja määrittelyn kirkastamiseen on syytä kuitenkin kiinnittää erityistä huomiota. Suoritteiden perusteella myös vesijohtoverkoston hävikki näyttää edelleen olevan edelleen aika korkealla tasolla (20 %).